

Espoon ympäristöyhdistys ry
espoo@sll.fi

VALITUSLUPAHAKEMUS JA VALITUS
22.3.2024

Korkein hallinto-oikeus

PL 180
00131 HELSINKI
korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi

Valittaja ja prosessiosoite:

Espoon ympäristöyhdistys ry - Esbo miljöförening rf
Varapuheenjohtaja Rainer Lahti
Sokinmäki 6 E, 02760 Espoo
rainer.lahti@saunalahti.fi

Valituslupahakemus

Haemme valituslupaa Korkeimmalta hallinto-oikeudelta.

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeää saattaa asia Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Katsomme, että valitusluvan myöntämisen edellytykset täyttyvät siten kuin alempana on perusteltu.

Vaatimukset

Kunnioittavasti vaadimme seuraavaa:

1. Haemme valituslupaa Korkeimmalta hallinto-oikeudelta.
2. Helsingin hallinto-oikeuden äänestyspäätös 966/2024 (liite 1) kumotaan.
3. Kumotaan Espoon kaupunginvaltuuston 12.12.2022 hyväksymä Finnook keskuksen asemakaava Helsingin hallinto-oikeudelle 27.1.2023 tehdyn valituksen (liite 4) mukaisesti.
4. Toissijaisesti, mikäli koko kaavaa koskeva vaatimus hylätään, vaaditaan kaava osittain kumottavaksi jättämällä hyväksymättä valtuuston päätöksen korttelin 31129 AK koko alue tai muuttamalla sen merkintä VL:ksi.

Seuraavassa lyhyt kuvaus ja keskeiset perustelut valitusoikeudelle edellä mainittujen kolmen valitusperusteen osalta.

Valitusperusteessa 1 pidämme lain soveltamisen näkökulmaa hyvin keskeisenä varsinkin, kun Korkein hallinto-oikeus on jo kerran kumonnut päätöksen (KHO:2021:56), sillä perusteella, että Suomenojan lintualue ja siihen sisältyvä Finnovikenin kosteikko ovat luonnonarvoiltaan poikkeuksellisen merkittäviä, eivätkä VL-aluetta koskevat kaavamääräykset täytä maankäyttö- ja rakennuslain 54 §:n 2 momentin sisältövaatimusta. Samalla Korkein hallinto-oikeus totesi, että lintualueelle laadittu hoito- ja käyttösuunnitelma ei ole asemakaavan toteutumista oikeudellisesti sitova asiakirja. Uudemmassa vuoden 2022 kaavassa on pyritty huomioimaan kaavamääräyksiin vuonna 2015 konsultin laatiman hoito- ja käyttösuunnitelman sisältöä, mutta Espoon ympäristöyhdistys (jatkossa Valittaja) katsoo, että suojavyöhykkeen leveys on riittämätön asuinkorttelin 31129 kohdalla, eikä lain sisältövaatimus täyty muutetussa kaavassakaan. Samaan lopputulokseen on ilmeisesti tullut hallinto-oikeuden esittelijäjäsen, hallinto-oikeustuomari Paula Kovari, joka eriävän äänestyslauseunnon lopussa toteaa ”Valtuuston päätös on näin ollen lainvastaisena kumottava”, tarkoittaen nimenomaan koko kaavan hylkäämistä. Valittaja pitää hyvin tärkeänä, että näin periaatteellisen ristiriidan ratkaisee korkein tuomioistuim, koska hallinto-oikeus on asiasta erimielinen, eikä ole pystynyt yksiselitteisesti perustelemaan kaavan lainmukaisuutta, vaan asiassa on jouduttu äänestämään.

Valitusperuste 2: Valittajan mielestä on tapahtunut ilmeinen virhe kahdessa kohdin. Hallinto-oikeuden kielteisen päätöksen perustelutekstin kohdassa ”Asemakaavan sisältöä koskeva valitusperuste ja sen oikeudellinen arviointi” (sivu 11/15) todetaan ”Lähivirkistysalue on kapeimmillaan asuinkorttelin 31129 itäreunan vastaisella alueen osalla, jossa sen leveys on noin 50 metriä.” Tämä on virheellinen arvio: kaavakartoista on helposti mitattavissa, että mainitussa kohdassa leveys on jopa hieman alle 40 metriä, eli faktana se tulisi ilmaista tässä arvioinnissa ”noin 40 metriä”. Valittajan mielestä kymmenen metrin virhe on merkityksellinen (+25 %), ja sillä on olennainen merkitys, kun arvioidaan lain vaatimusta erityisen arvokkaan luonnonympäristön vaalimisesta ja luonnonympäristöön liittyvien erityisten arvojen hävittämiskiellon rikkomisesta.

Toisena virheenä Valittaja katsoo, että kohdassa, jossa on esitelty selvitykset suunnitellun rakentamisen vaikutuksista linnustoon, on unohdettu tuoda esille Valittajan 10.2.2023 lähettämä Helsingin Seudun Lintutieteellisen Yhdistyksen Tringa ry:n asiantuntijalausunto (Liite 5) Suomenojan naurulokkiyhdistyksen kehityksestä, josta ilmenee kannan viime vuosien romahdus. Tästä oli varsinaisessa valituksessa myös selvä maininta, joka perustui siinä vaiheessa suulliseen lausuntoon. Tätä selvää romahdusta ei ole pystytty avainlajin osalta mitenkään kiistämään. Käsitksemme mukaan tämä jyrkkä muutos on riittävä syy hylätä asemakaava ja todeta sen olevan lain vastainen sekä edellyttää, että suojavyöhykettä on laajennettava.

Valitusperuste 3:n ”muu painava syy” on Helsingin hallinto-oikeuden tiukka äänestystulos 2–1, jossa asiaan syvällisesti perehtynyt esittelijäjäsen Paula Koveri on jäänyt vähemmistöön. Valittajan mielestä hallinto-oikeustuomari Koverin äänestyslauseunto on hyvin perusteltu ja vastaa Valittajan näkökulmaa ja näkemystä Espoon valtuuston päätöksen lainvastaisuudesta. Valittaja pitää tärkeänä, että Korkein hallinto-oikeus arvioi kaavan lainmukaisuuden. Tällä olisi merkitystä laajemminkin,

miten arvokkaiden suojelualueiden hoito- ja käyttösuunnitelmat tulee soveltaa ja sovittaa kaavasuunnittelun ja -päätösten kanssa.

Kaksi seikkaa valituksista

1. Kun Valittaja valitti hallinto-oikeuteen suojavyöhykkeen leveydestä, niin lausunnossaan Espoon kaupunki toteaa: "Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksessä on jo otettu kantaa myös allasaluetta rakentamisalueesta erottavan suojavyöhykkeen leveyteen ja pidetty luonnonympäristön vaalimista koskevan sisältövaatimuksen täyttymisen edellytyksenä hoito- ja käyttösuunnitelmassa esitettyjen toimenpiteiden määrittämistä asemakaavassa oikeudellisesti sitovina. Kun otetaan huomioon, mitä Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksessä on todettu, suojavyöhykkeen leveyteen tässä vaiheessa kohdistuva valitus on perusteeton".

Tähän Valittaja vastasi vastaselityksessään "Espoon väite ei pidä paikkansa, koska KHO:n päätöksessä ei missään todeta, että suojavyöhykkeen leveys on riittävä esimerkiksi sen kapeimmassa kohdassa (korttelin 31129 kohdalla) mikäli vain kaavamääräyksiin tehdään välttämättömät lisäykset. Tosiasiallisesti KHO:n päätöksessä ei ole otettu kantaa lintukosteikon rakentamisalueesta erottavan suojavyöhykkeen leveyteen. Kannan ottaminen suojavyöhykkeen leveyteen ja leveyden arviointi olisi nimenomaan kuulunut tehdä Espoon toimesta jatkovalmistelun yhteydessä vuonna 2022, mutta tämä on jätetty tarkoituksella tekemättä, ja se on Valittajan mielestä jo riittävä syy asemakaavapäätöksen hylkäämiselle."

Edellä mainittuun keskeiseen asiakohtaan ja Espoon väärän tiedon antamiseen hallinto-oikeus ei ole päätöksessään puuttunut. Toivomme, että Korkein hallinto-oikeus puuttuu asiaan.

2. Helsingin hallinto-oikeus toteaa päätöksessään (sivu 7/15) "Naurulokkiyhdyshenkilö on Suomen toiseksi suurin, ja naurulokit suojaavat muita lintulajeja ulkopuolisilta häiriöiltä ja saalistajilta. Naurulokki on siten alueen lintuarvojen kannalta avainlaji."

Valittaja toi jo valituksessaan uutta tietoa liittyen naurulokkeihin todeten "Tringa ry:ltä saadun tiedon mukaan naurulokkikolonia vähenee voimakkaasti ja viime kesänä pesiviä pareja oli enää vain 10 % verrattuna huippuvuosiin noin 10 vuotta sitten." Valittaja varmisti suullisen tiedon ja lähetti Helsingin hallinto-oikeudelle 7.2.2023 virallisen kirjallisen asiantuntijalausannon (liite 5), jossa todetaan, että Suomenojan naurulokkikanta on lähes romahtanut viime vuosien aikana. Lausunnon antaja oli Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys Tringa ry, jota voidaan pitää Suomen parhaimpana asiantuntijatahona.

Pelkästään tämä selvitys osoittaa, että linnustollisesti arvokkaan alueen rajausta ja suojavyöhykkeet eivät ole riittäviä, eikä lain sisältövaatimus toteudu valituksen alaisessa asemakaavassa. Hallinto-oikeus ei ole käsitellyt eikä huomionnut tätäkään ajankohtaista ja viimeisimpään tietoon tukeutuvaa lausuntoa mitenkään. Tämäkin asia tulisi tarkastella Korkeimmassa hallinto-oikeudessa.

Yhteenvedo

Tässä valituslupahakemuksessa ja valituksessa Korkeimmalle hallinto-oikeudelle Valittaja toistaa kaikki asiat, näkökohdat, perustelut ja todistelut, jotka se on aiemmin esittänyt Helsingin hallinto-oikeudelle 27.01.2023 jätetyissä valituksessa (liite 4), sekä 28.04.2023 lähetetyssä vastaselityksessä (liite 6). Yhteenvedona Valittaja toteaa, että sen kaikki valitusperusteet ovat edelleen voimassa, koska Espoon virallinen lausunto ei pystynyt kumoamaan yhtäkään niistä. Myöskään Helsingin hallinto-oikeus ei ole päätöksessään 22.02.2024 niitä mitenkään kumonnut.

Lopuksi Valittaja toteaa, että hallinto-oikeus ei ole valituksia käsitellessään arvioinut riittävästi eikä asianmukaisella tarkkuudella maankäyttö- ja rakennuslain 54 §:n 2 momentin edellyttämiä luontoon liittyviä vaatimuksia. Näin ollen ei ole voitu myöskään saavuttaa riittävää varmuutta siitä, ettei kaavaratkaisulla heikennetä merkittävästi Finnoon lintukosteikon luonnonarvoja.

Espoossa 22.3.2024

Espoon ympäristöyhdistys ry

Rainer Lahti
varapuheenjohtaja
rainer.lahti@saunalahti.fi

Kristiina Mod
kaavaryhmän sihteeri
kitimod@gmail.com

LIITTEET

Liite 1: Helsingin hallinto-oikeuden äänestyspäätös 966/2024, dnro 493/03.04.04.04.16/2023, annettu 22.2.2024

Liite 2: Valitusosoitus

Liite 3 Korkeimman hallinto-oikeuden tiedoksiantoviesti Espoon ympäristöyhdistykselle 22.2.2024

Liite 4: Espoon ympäristöyhdistyksen valitus Helsingin hallinto-oikeudelle 27.1.2023

Liite 5: Helsingin Seudun Lintutieteellisen Yhdistyksen Tringa ry:n asiantuntijalausunto

Liite 6: Espoon ympäristöyhdistyksen vastaselitys Helsingin hallinto-oikeudelle 28.4.2023